

O'ZBEKISTONDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOL YO'NALISHLARI

Bobojonova Madina Jumaniyoz qizi

“Iqtisodiyot” kafedrası o'qituvchisi Osiyo xalqaro universiteti

ARTICLE INFO.

Tayanch so'zlar: Agroturizm, tabiiy resurs, SWOT tahlil, normativ, CTR tahlil, SMM, reklama, mansion, agrobiznes, ekoturizm.

Annotatsiya

Hozirgi kunda Agroturizm sohasini rivojlantirish maqsadida turli xildagi chora tadbirlar ko'rib chiqilmoqda, bunda O'zbekistonda qishloq xo'jaligida agroturizm obyektlarini ishlab chiqish va shu bilan birga migratsiya darajasini kamaytirish, turizm industriyasi rivojlanishiga olib keladi. Ushbu maqolada O'zbekistonning agroturizmning rivojlantirish darajasi SWOT tahlillar asosida shakllantirilgan. Shu bilan birga kamchiliklar aniqlangan va bartaraf etish yo'llari taqdim etilgan. Xorij tajribalarini o'rganish asosida yangi istiqbolli yo'nalishlar ko'rib chiqilgan.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2024 LWAB.

Mamalakatimiz boshqa mamalakatlarida o'zining havosi, hududiy xilma xilligi va betakrorligi bilan boshqa davlatlardan ajralib turadi. Axir bekorga “Jannatmakon o'lka” demaysiz. Agroturizm aynan shunday sifatga ega bo'lgan o'lkalarda hududlarda rivojlanishi yuqori darajada bo'ladi. Chunki agroturizm tabiat bilan hamohang tarzda shakllanadi va o'zining realligiga erishadi.

O'zbekistonda bularning barchasi mavjud, lekin tan olish kerak agroturizm yangi yo'nalish bo'laganligi uchun hali yaxshi rivojlanmagan.

Agar SWOT tahlil qiladigan bo'lsak, tahlilga ko'ra O'zbekistonda agroturizmning rivojlantirish darajasi quyidagicha:

#	Kuchli tomonlar	Kamchiliklar
1	Tabiiy resurslarga boyligi	Agroturizm bo'yicha axborot manbasi kamligi (yo'qligi)
2	Qishloq xo'jaligi rivojlanganligi	Normativ va huquqiy hujjatlar bilan alohida bir yo'nalish sifatida ko'rilmaganligi.
3	Qishloq xo'jaligi deversifikatsiya qilinganligi	Qat'iy qoida va tartib tashkillashtirilmaganligi
4	Buyuk va tarixiy merosga ega ekanligimiz “Buyuk ipak yo'li misolida”	Qishloq turmush darajasining pastligi infratuzilma yaxshi rivojlanmaganligi.
5	An'anviy qadriyatlarga sodiqligimiz. Bunga hunarmandchilik madaniy merosimiz misol bo'la oladi.	Marketing tadqiqotlarning deyarli yo'qligi.
6	Xalqimizning mehmon do'stligi	

1-jadval O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning SWOT tahlili

Yuqoridagi SWOT tahlilga qaraydigan bo'lsak, imkoniyatlar darajasi kamchiliklarga nisbatan juda yuqori. Faqat imkoniyatlar darajasini oshirish uchun kamchiliklarni bartaraf etishimiz lozim. Bular:

1. **Ma'lumotlar bazasini oshirish va fan sifatida joriy qilish**
2. **Agroturizm va uning infratuzilmasini rivojlantirish maqsadida normativ hujjat joriy qilish (daasturlar, chora-tadbirlar, imtiyozlar yaratish)**
3. **Agroturizm infratuzilmasini rivojlantirishda turli yo'nalishda moslashtirgan holda Agroturizm strategiyasini ishlab chiqish.**
4. **Qishloq xo'jaligi infratuzilmasini yaxshilash va ularning xizmat ko'rsatish salohiyatini oshirish.**
5. **Turli xildagi marketing tadqiqotlarini o'tkazish**

Agar bularning barchasi zanjir tarzida birgalikda amalga oshirilsa, agroturizm rivojlanishi yaxshilanadi va imkoniyatlardan oqilona foydalanilsa, kamchiliklar o'z-o'zidan bartaraf etadi. Agroturizmning sayqallangan yangicha ko'nishini ko'rishimiz mumkin.

O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirish ishlari amalga oshirilyapti, lekin bu yetarli emas. Yuqorida aytganimizdek ma'lumot bazasining kamligi bunga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Bundan tashqari yana bir kamchiliklardan normativ hujjatlarning kamligi bunga tasir qiladi. Bu har bir jarayon sinxron tarzda olib borilishi kerak. Keling imkoniyatlar darajasini tahtidlarga ko'ra yana bir SWOT tahlil qiladigan bo'lsak unga ko'ra:

#	Imkoniyatlar	Tahtidlar
1	Agroturizmni rivojlantirishni amalga oshirish	Qo'llab quvvatlash choralari sinxronlashmaganligi
2	Qishloqlarda ish o'rinlarning joriy qilish	Tabiat ifloslanishi va u bilan bog'liq muammolarning paydo bo'lishi
3	Qishloq xo'jaligi resurslaridan foydalanidsh darajasi yuqori ekanligi	Agroturizm xizmatlarining narxlarining oshishi
4	Aholi daromadini oshirish va turmush darajasini oshirish	Turistlar sonining kamayishi
5	Mahalliy va xorijiy sayyohlarni jalb qilish	

2-jadval Agroturizm rivojlanish imkoniyatlari tahdidlarga ko'ra SWOT tahlil (2-qismi)

SWOT tahlildan ko'rinib turibdiki O'zbekistonda agroturizmni rivojlatirishda imkoniyatlar darajasi yuqori ekanligini ko'rishimiz mumkin. Kamchiliklarni bartaraf etish uchun qishloq joylarda dam olishni rag'batlantirish va shu bilan birga tabiiy resurslar (suv, tuproq, flora va fauna), yashash joylari yoki landshaftlarni muhofaza qilishni ta'minlash uchun boshqalar qatorida tegishli infratuzilmani tashkil etish kerak. turar joy, velosiped yo'llari, yurish yo'llari, dam olish joylari (masalan, kanopli boshpanalar, yurtalar, Wi-Fi ulanishi, velosiped ta'mirlash stantsiyalari va boshqalar), shuningdek, hojatxonalar, axlat qutilari yoki sog'liqni saqlash bilan bog'liq xizmatlarini joriy qilishimiz kerak.

Bunda agroturizm xizmatlari darajasi oshadi va bu bilan atrof-muhit ifloslanishi oldi olinadi. xizmatlar narxi mo'tadillashadi. Shu bilan birga sayyohlar soni oshishiga olib keladi.

O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirishda marketing tadqiqotlarining sustligi va rivojlanmaganligi. Misol uchun biron bir obyekttni tanitish uchun reklama va SMM xizmatlaridan foydalanamiz , lekin nima uchundir agroturizm sohasida foydalanish bizda sustroq.

CTR(Click through rate-kliklar darajasini aniqlash) tahlil qiladigan bo'lsak , agroturizm rivojlantirishda O'zbekistonda reklama soni kamligi va SMM aynan agroturizm sohasida rivojlanmaganligi ma'lum bo'ldi.

Tadqiqot davomida agroturizmlarning qanday holatda ekanligi yoki qanday yo'nalishda borligi haqida ma'lumot topish qiyin bo'ldi bu o'z navbatida ma'lumotlar bazasining kamligidan dalolat beradi. Reklama va SMMning yaxshi tashkillashtirilmaganidan ko'rishimiz mumkin.

ADCOSTLY saytida agroturizm tahlilini ko'radigan bo'lsak, "Agroturizm"ga qiziqish Facebook'da 2,21 m2 auditoriyaga ega. "Agroturizm" bilan bog'liq qiziqishlar qatoriga "Sarguzasht sayohatlari", "Agrobiznes", "Mansion" va "Ekoturizm" kiradi. Bu juda yuqori natija. Bu bilan birga agroturizm salohiyati ham oshim boradi shu birga xorijiy va mahalliy sayyohlarning soni ko'payadi.

Xorijiy davrlarning klikabaniyasini yani kliklar darajasini ko'radigan bo'lsak, "Sarguzashtli sayohat"ni AQShda 86,38 ming tomoshabin bor. Italiya eng katta auditoriyaga ega, CPC AQShdan 44,44% va CPM AQShdan 69,61% kamroq. ¹ Hozirda agroturizmga ehtiyoj oshib bormoqda, ayniqsa pandemiya davridan so'ng insonlarda ruhiy tushkinlik, halovatsizlik va charchoq kuzatilmoqda. Shuning uchun insonlar biror bir osoyishta va sokin joylarga borishni istab qolishdi. Ko'proq sarguzashtga chiqishni va Shahar shovqin suronlaridan dam olishni istab qolishdi.

O'zbekistonda bunday joylar juda ko'p, faqat bunda hududni to'g'ri tayyorlash hududning jozibadorligini oshirish va iqtisodiy rivojlanish imkonini berishimiz lozim shuningdek, tabiat va ekologik resurslarni muhofaza qilishni ta'minlashimiz kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Shamsiya, A. (2023). HR MANAGEMENT AND COACHING IN THE INNOVATIVE ECONOMY AS A METHOD OF BUSINESS MANAGEMENT. *Modern Science and Research*, 2(10), 712-717.
2. Abidovna, A. S. (2024). The Importance of Personnel Management in the Operations of an Organization. *Miasto Przyszłości*, 49, 971-975.
3. Alimova, S. O. FEATURES OF THE STRATEGIC MANAGEMENT SYSTEM OF INDUSTRIAL ENTERPRISES. Kielce: Laboratorium Wiedzy Artur Borcuch.
4. Рахматов, Ж. А., Алимова, Ш. А., & Бобомуродов, К. Х. (2021). Стратегия инвестиционной политики Республики Узбекистан.
5. Алимова, Ш. А. (2021). ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА КАК НОВЫЙ ЭТАП ГЛОБАЛИЗАЦИИ. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ И РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ, 234-238.
6. Alimova, S. (2024). NEW APPROACHES TO THE EFFECTIVENESS OF INTERACTION BETWEEN PROFESSIONAL EDUCATION AND EMPLOYERS. *Modern Science and Research*, 3(7), 211-218.
7. Abidovna, A. S. (2024). COMMUNICATION PROCESS MANAGEMENT AS A TOOL TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF MODERN ORGANIZATIONS. *Gospodarka i Innowacje.*, 49, 211-217.
8. Bazarova, M. (2024). MARKETING MANAGEMENT STRATEGY'S IMPORTANCE AND MODERN CONCEPT. *Modern Science and Research*, 3(6).
9. Bazarova, M. (2024). FEATURES OF BANKING MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF COMMERCIAL BANKS. *Modern Science and Research*, 3(6).
10. Хайитов, Ш. Н., & Базарова, М. С. (2020). Роль иностранных инвестиций в развитии экономики Республики Узбекистан. In *Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации* (pp. 284-287).

¹ <https://adcostly.com/-CTR> tahlil

11. Базарова, М. С., & Пулатов, Ш. Ш. (2019). Проблемы банковской системы узбекистана и пути их решения. Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации, 131-133.
12. Bazarova, M. S. (2022). FACTORS THAT ENSURE THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF A SYSTEM OF KEY PERFORMANCE INDICATORS IN THE FIELD OF HIGHER EDUCATION. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(11), 582-586.
13. Базарова, М. С. (2021). ЭКОНОМИКА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ЕЁ РАЗВИТИИ. In *Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации* (pp. 350-354).
14. Khudoynazarovich, S. A. (2023). CREATING VALUE IN A TOURIST DESTINATION.
15. Xudoynazarovich, S. A. (2024). KORXONA VA TASHKILOTLARDA PERSONALNI BOSHQARISH TIZIMI VA TAMOYILLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 685-690.
16. Shadiyev, A. (2024). TA'LIM MENEJMENTI. TA'LIMNI BOSHQARISH USULLARI VA QARORLARI. *Modern Science and Research*, 3(6).
17. Khudoynazarovich, S. A. (2021). An Opportunity of Internet Marketing in Tourism Sphere. *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development*, 3(3), 356-361.
18. Shadiyev, A. (2022). EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF SINGAPORE TOURISM IN UZBEKISTAN. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 23(23).
19. Ibdulloyevich, I. E. (2024). XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.
20. Ibdulloyevich, I. E. (2024). XIZMATLAR SIFATI VA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.
21. Ibdulloyevich, I. E. (2024). Ijtimoiy Soliq Stavkasini Kamaytirish Orqali Davlat Budjeti Daromatlarini Oshirish Imkoniyatlari. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 348-353.
22. Ikromov, E. (2024). SCIENTIFIC AND THEORETICAL BASIS OF INCREASING THE EFFICIENCY OF SERVICE ENTERPRISES. *Modern Science and Research*, 3(2), 103-109.
23. Ikromov, E. (2024). FEATURES AND ADVANTAGES OF SERVICE ENTERPRISES. *Modern Science and Research*, 3(2), 98-102.
24. Khalilov, B. B. (2024). INTERNATIONAL ACCOUNTING ANALYSIS. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 740-745.
25. Халилов, Б. Б., & Курбанов, Ф. Г. (2020). Важность подготовки кадров в экономике. *Вопросы науки и образования*, (6 (90)), 12-14.
26. Khalilov, B. B. (2024). ROLE OF INTERNAL AUDITING IN INTERNATIONAL COMPANIES. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 413-419.
27. Bakhodirovich, K. B. (2023). CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF IMPROVING ACCOUNTING IN SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP. *IMRAS*, 6(6), 161-165.
28. Bahodirovich, K. B. (2023). The International Financial Reporting Standards (IFRS) Mean to Businesses and Investors in Uzbekistan. *Miasto Przyszłości*, 42, 746-750.
29. Nafisa, R. (2024). THE PLACE AND ROLE OF TOURISM IN THE ECONOMY OF UZBEKISTAN. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 279-284.

30. Mukhammedrizaevna, T. M., Bakhriddinovna, A. N., & Olimovna, R. N. TOURIST LOGISTICS AND SUPPLY CHAIN MANAGEMENT: STRATEGIES FOR REDUCING COST AND IMPROVING SERVICE. Zbiór artykułów naukowych recenzowanych, 90.
31. қизи Рахмонкулова, Н. О. (2023). КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИНГ ХУДУДЛАР ИҚТИСОДИЁТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ. " Экономика и туризм" международный научно-инновационной журнал, 6(14).
32. Орипов, М. А., Аминова, Н. Б., & Рахманкулова, Н. О. (2020). Экологически чистое и устойчивое управление цепочками поставок в экономике платформы. Вестник науки и образования, (13-2 (91)), 28-30.
33. Bakhriddinovna, A. N., & Kizi, R. N. O. (2021). The impact of the digital economy on resource consumption.
34. Nafisa, R. (2024). THE ROLE OF THE MODERN MANAGER IN THE ECONOMY. Gospodarka i Innowacje., 49, 148-154.
35. Raxmonqulova, N. (2023). THE DEVELOPMENT OF CRYPTOCURRENCIES IN THE DIGITAL ECONOMY. Modern Science and Research, 2(10), 192-194.
36. Ruzmetov, B., Jumaeva, Z. K., & Xudayarova, M. (2021). International experience in attracting foreign direct investment. International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development, 3(4), 38-43.
37. ЖУМАЕВА, З. СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ТОЧЕК ПРОИЗВОДСТВЕННОГО РОСТА В БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ. ЭКОНОМИКА, 4, 455-458.
38. Жумаева, З. К. (2023). Потенциал инвестиционной стратегии развития региона. Gospodarka i Innowacje., 41, 333-337.
39. Jumayeva, Z. (2024). THE NEED FOR AN INNOVATIVE APPROACH IN MANAGING ORGANIZATIONS. Modern Science and Research, 3(1), 557-562.
40. Ruzmetov, B., Ruzmetov, S., Bakhtiyarov, S., Dzhumaeva, Z., & Juraev, K. (2023). Formation of supporting points for production growth based on diversification of the regional industry. In E3S Web of Conferences (Vol. 449, p. 01001). EDP Sciences.
41. Jumayeva, Z. Q. (2024). METHODOLOGY OF DEVELOPMENT OF COMPREHENSIVE DEVELOPMENT PROGRAMS OF THE REGION BASED ON THE ACTIVATION OF INVESTMENT PROCESSES. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 4(7), 137-140.
42. Hakimovich, T. M. (2024). IQDISODIY NOCHOR KORXONALARNI MOLIYAVIY SOGLOMLASHTIRISHNING MOLIYA-KREDIT MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.
43. Hakimovich, T. M. (2024). KORPORATIV KORXONALARDA ISH O'RINLARINI YARATISH VA BANDLIKNI TA'MINLASHNING SAMARALI USULLARI.
44. Hakimovich, T. M. (2024). MINTAQALARDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA INVESTITSIYA JALB QILISH.
45. Hakimovich, T. M. (2024). ZAMONAVIY MENEJMENT YONDASHUVLARI ASOSIDA XALQ TA'LIMI TIZIMINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.
46. Hakimovich, T. M. (2024). XIZMAT KO'RSATISH SOHASI RIVOJLANISHINING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI VA TAMOYILLARI. Gospodarka i Innowacje., 48, 341-347.
47. Toshov, M. (2024). IMPROVING PUBLIC EDUCATION SYSTEM MANAGEMENT BASED

- ON MODERN MANAGEMENT APPROACHES. *Modern Science and Research*, 3(6), 716-722.
48. Toshov, M. (2024). WAYS TO DEVELOP AGROTOURISM AND ITS INFRASTRUCTURE IN POST-PANDEMIC CONDITIONS. *Modern Science and Research*, 3(6), 723-729.
49. Toshov, M. (2024). EFFECTIVE METHODS OF CREATING JOBS AND PROVIDING EMPLOYMENT IN CORPORATE ENTERPRISES. *Modern Science and Research*, 3(6), 710-715.
50. Toshov, M. (2024). ATTRACTING INVESTMENT TO THE DEVELOPMENT OF BUSINESS ACTIVITIES IN THE REGIONS. *Modern Science and Research*, 3(6), 696-702.
51. Sodiqova, N. (2024). THE MAIN STAGES OF THE INNOVATION PROCESS IN THE ENTERPRISE AND ITS MANAGEMENT. *Modern Science and Research*, 3(6), 703-709.
52. Sodiqova, N. (2024). MANAGEMENT OF INNOVATIONS IN ENTERPRISE ACTIVITY OPPORTUNITIES TO USE FOREIGN EXPERIENCE. *Modern Science and Research*, 3(6), 688-695.
53. Sodiqova, N. (2024). THE MAIN METHODS OF SELECTING INNOVATIVE PROJECTS. *Modern Science and Research*, 3(6), 682-687.
54. Turayevna, S. N. (2024). THE ESSENCE AND CONTENT OF THE CONCEPT OF EMPLOYEE MOTIVATION IN BUSINESS MANAGEMENT. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 554-558.
55. Sodiqova, N. (2024). KORXONALARDA INNOVATSION LOYIHALARNI BAHOLASH TARTIBI VA TANLASH USULLARI. *Modern Science and Research*, 3(6).
56. Sodiqova, N. (2024). KORXONADA INNOVATSIYANING MOHIYATI VA UNING ASOSIY TUSHUNCHALARI. *Modern Science and Research*, 3(6).
57. To'rayevna, S. N. (2024). YANGI IQTISODIYOT VA UNING MOLIYA BOZORLARIGA TA'SIRI. *Gospodarka i Innowacje.*, (45), 333-339.
58. Turayevna, S. N. (2024). THE EFFECT OF LABOR PROMOTION ON WORK EFFICIENCY. *Gospodarka i Innowacje.*, 49, 142-147.
59. Bustonovna, D. Z. (2024). CREATIVE THINKING AND ITS APPLICATION IN ECONOMICS.[Data set]. Zenodo.
60. Bostonovna, D. Z. (2023). CONCEPTUAL BASIS OF IMPROVEMENT OF BANK AUDIT IN COMMERCIAL BANKS. *IMRAS*, 6(6), 118-124.
61. Bostonovna, D. Z. (2023). USE OF FOREIGN EXPERIENCE IN IMPROVING THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF COMMERCIAL BANKS. *International Journal of Education, Social Science & Humanities*. Finland Academic Research Science Publishers, 11(9), 607-613.
62. Bostonovna, D. Z. (2023). WAYS OF USING REENGINEERING IN ENTERPRISES. *International Journal of Education, Social Science & Humanities*. Finland Academic Research Science Publishers, 11(7), 430-435.
63. Bostonovna, D. Z. (2023). CONCEPTUAL BASIS OF IMPROVEMENT OF BANK AUDIT IN COMMERCIAL BANKS. *IMRAS*, 6(6), 118-124.
64. Jumayeva, Z. (2024). ROLE OF THE STATE IN REGULATING THE ECONOMY. *Modern Science and Research*, 3(1), 511-516.
65. Akbarovna, N. N. (2024). XIZMAT KO 'RSATISH SOHASINING TASNIFIY BELGILARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 357-364.
66. Akbarovna, N. N. (2024). OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF

- CRYPTOCURRENCIES IN THE DIGITAL ECONOMY. *Gospodarka i Innowacje.*, (45), 320-326.
67. Akbarovna, N. N. (2024). XIZMAT KO 'RSATISH KORXONALARIDA IQTISODIY RESURSLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO 'RSATKICHLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 326-335.
68. Naimova, N. (2024). STRATEGY OF DIGITALIZATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES OF THE STATE TAX COMMITTEE. *Modern Science and Research*, 3(2), 635-641.
69. Akbarovna, N. N. (2024). KORXONADA MEHNAT FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING MOHIYATI VA ASOSLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 49, 133-141.
70. Akbarovna, N. N. (2023). RAQAMLI IQTISODIYOTDA MOLIYA VA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING ORNI. *Gospodarka i Innowacje.*, 41, 446-449.
71. Naimova, N. (2024). DIGITALIZATION IN OUR COUNTRY'S EDUCATION SYSTEM AND APPLICATION IN THE DIGITAL WORLD. *Modern Science and Research*, 3(1), 912-917.
72. Mahmudovna, Q. G. (2024). RAQOBAT STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHDA RAQOBATNI BAHOLASH USULLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 48, 715-720.
73. Mahmudovna, Q. G. (2024). Oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirishda innovatsion faoliyatning ahamiyati.
74. Mahmudovna, Q. G. (2024). Oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini tavsiflovchi omillar. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 620-627.
75. Mahmudovna, G. G. (2024). Competitive strategies, the importance of using innovation in their implementation. *Iqtisodiyot va zamonaviy texnologiya jurnali| journal of economy and modern technology*, 3(5), 8-14.
76. Mahmudovna, Q. G. (2024). Raqobat strategiyalari, ularni amalga oshirishda innovatsiyalardan foydalanishning ahamiyati. *Iqtisodiyot va zamonaviy texnologiya jurnali| journal of economy and modern technology*, 3(5), 15-21.